

Undersøgelse / Finansielle rådgivere

Den finansielle rådgiver skal være uafhængig

Uafhængige finansielle rådgivere kan hjælpe forbrugere til et overblik over markedet for finansielle produkter. Det er særlig relevant for folk, hvis privatøkonomi er kompliceret eller under forandring. Forbrugerrådet Tænk Penge har undersøgt den spirende branche.

AF REGNER HANSEN / TESTANSVARLIG LARS BAADSGAARD / MARKEDSRESEARCH ILYAS DOGRU

Når du skal have et forbrugslån eller et boliglån, eller du skal have en pensionsopsparing eller en forsikring, bliver du af rådgiveren i banken, realkreditinstituttet, pensionselskabet eller forsikringsselskabet kun præsenteret for varer fra deres egen 'butik', og som måske er de varer, som den finansielle virksomhed tjener mest på og derfor er dyrest for dig.

Dette giver en begrænsning i udvalget, og måske får du ikke det bedste og billigste produkt på markedet, eller også kan du risikere, at sammensætningen af din økonomi ikke bliver den bedst mulige for dig.

Derfor er der opstået en branche af finansielle rådgivere, som giver uafhængig vejledning om finansielle produkter. Forbrugerrådet Tænk Penge har identificeret 39 finansielle rådgivere i denne undersøgelse, og de er fordelt over hele landet bortset fra Nordvestjylland og Bornholm.

Branchen er blevet mere økonomisk etableret og mere fagligt erfarende de seneste år. Tre fjerdedele af rådgiverne oplyser, at de vejleder om henholdsvis kreditaftaler, indlån og pensioner. Omkring halvdelen vejleder om henholdsvis forsikringer og investeringer.

Desuden er branchen blevet reguleret af en ny lov, der blandt andet sikrer, at rådgivere, der kalder sig uvildige, uafhængige eller lignende, rent faktisk er uafhængige. Dermed er du sikret mod en eventuel interessekonflikt i den rådgivning, du modtager. Du får med

andre ord en rådgivning som udelukkende varetager dine interesser.

Måske penge at spare

Fremkomsten og udviklingen i markedet med uafhængige finansielle rådgivere er ansporet af finanskrisen og finansinstitutionernes efterfølgende fokus på at konsolidere deres virksomhed, vurderer Morten Bruun Pedersen, seniorøkonom i Forbrugerrådet Tænk.

"Jeg tror, at der er en øget interesse for uafhængige rådgivere, fordi for eksempel bankansatte er kommet under pres for at øge deres indtjening, og det mærker forbrugerne, når de bliver rådgivet i banken," siger Morten Bruun Pedersen.

Han henviser til, at Forbrugerrådet Tænk Penge i forbindelse med en test af bankpriser i august 2015 konkluderede, at mange forbrugere vil kunne spare mellem 8.000 og 12.000 kroner årligt ved at skifte bank eller ved at anvende viden om priserne på markedet til at forhandle renter og gebyrer ned i deres nuværende bank.

Til sammenligning koster et økonomieftersyn hos en uafhængig finansiell rådgiver i gennemsnit 6.300 kroner, viser Forbrugerrådet Tænk Penges nye undersøgelse.

En vifte af tilbud

"Jeg skal ikke forsøge at sælge kunden et bestemt produkt. Jeg er ikke optaget af, hvad kunden vælger. Jeg giver et overblik over →

mulighederne på markedet,” siger John Halse Petersen, direktør og medejer i FinansHuset-Viborg. Han tilføjer, at det er meget vigtigt for ham at være uvildig, og i den forbindelse er Finanstilsynets tilladelse en blåstempling.

“Mange mennesker forstår ikke, hvordan den finansielle verden er indrettet. De tager det første og bedste tilbud fra banken og undersøger ikke alternativer. Jeg indhenter tilbud fra en vifte af steder og skaber på den måde værdi for kunderne,” siger Kenneth Hansen, som driver rådgivningsvirksomheden Økonomisk Råd i København.

Også han glæder sig over tilladelsen som uvildig, fordi den skiller seriøse rådgivere fra.

Relevant i visse situationer

Carsten Tanggaard, professor i finansiering på Aarhus Universitet, anbefaler folk selv at sætte sig ind deres privatøkonomi, og de kan efter hans opfattelse fint støtte sig til rådgiverne i banker, pensionselskaber og andre finansinstitutioner i de fleste tilfælde, fordi disse er forpligtet ved lov til at give en ordentlig rådgivning, hvilket sikrer en vis professionalisme. Men der kan være situationer, hvor uafhængig rådgivning er formålstjenlig.

”Skat og pension kan være kompliceret, og det kan måske betale sig med uafhængig rådgivning, men med hensyn til bilforsikring giver det ikke mening. Man skal kun gå til en uafhængig finansiell rådgiver, hvis der er behov for det, for man skal huske på, at det koster ekstra. Man skal også sikre sig, at den uafhængige rådgiver er kompetent og uvildig. Det er et rigtigt princip, at der ikke skal være interessekonflikter,” siger Carsten Tanggaard, der er formand for Penge- og Pensionspanelet, som er nedsat af Folketinget for at oplyse forbrugere om privatøkonomi.

Morten Bruun Pedersen stiller sig mere kritisk over for loven, der siger at pengeinstitutternes rådgivning skal tilgodese kundernes interesser, for både fra Pengeinstitutankenævnet og fra Forbrugerrådet Tænk Penges egne test og undersøgelser er der eksempler på, at forbrugere ikke har fået den rådgivning, der er i deres bedste interesse.

”Hvis man er i en situation med en forholdsvis kompleks privatøkonomi, kan det være værdt at overveje at tale med en finansiell rådgiver,” siger Morten Bruun Pedersen og nævner en familie, der har en ejerbolig med gæld →

“Man skal også sikre sig, at den uafhængige rådgiver er kompetent og uvildig.”

Carsten Tanggaard, professor i finansiering på Aarhus Universitet

Skal du bruge en finansiell rådgiver?

➔ Overvej, om du har brug for en finansiell rådgiver:

Det vil være mest relevant at inddrage en rådgiver, hvis din økonomi er kompleks, hvis du fornemmer ikke at få tilstrækkeligt ud af dine penge, eller hvis du står over for store forandringer i dit liv.

➔ Vælg en rådgiver, der har tilladelse:

Hvis du skal have rådgivning, hvor du skal vælge mellem konkrete finansielle produkter, så brug en rådgiver, der har

tilladelse fra Finanstilsynet. På www.vut.finanstilsynet.dk under ‘øvrige’ kan du finde listen over finansielle rådgivere med tilladelse. Ikke alle finansielle rådgivere behøver en tilladelse.

➔ Tjek rådgiverens kompetence og erfaring:

Det er vigtigt, at rådgiveren har en solid, faglig baggrund og et fokusområde, som svarer til, hvad du har brug for i den aktuelle situation. En større rådgivningsvirksomhed kan i nogle tilfælde sikre dig en

bredere vifte af bistand. Det kan selvsagt også være hensigtsmæssigt, at rådgiveren bor i nærheden af dig.

➔ Pris er ikke den eneste faktor:

Der er en stor forskel på omfanget af rådgivning og på priserne. Måske dækker en højere pris over, at rådgiveren er bedre rustet til opgaven, eller at rådgivningen er meget kompleks. Måske dækker en lav pris over, at der kun er tale om en standardydelse.

➔ Lav en skriftlig aftale på forhånd:

Gør dig klart, hvad du vil opnå med rådgivningen. Vær desuden opmærksom på, at der findes forskellige prismodeller: Timepris, fast pris og pris for løsning. Indhent tilbud fra tre rådgivere og lav en skriftlig aftale på forhånd med den rådgiver, som du vælger, om opgavens pris og omfang (personligt møde, rapport, budget, fremtidskalkule, investeringsstrategi osv.).

i, arbejdsmarkedspension plus en supplerende pensionsopsparing og samtidig nogle investeringer.

”Der skal være indtægter og udgifter - og aktiver og passiver,” siger han.

Det er typisk aktuelt for unge familier, som står med både boligæld og stor pensionsopsparing. Også ældre, der har friværdi i boligen og pensionsopsparing, kan nyde godt af råd om, hvor de kan få en optimal nedsparingsperiode i forhold til folkepensionen især.

Desuden kan det ifølge Morten Bruun Pedersen være en ide at kontakte en uafhængig rådgiver, hvis forbrugeren har en stærk fornemmelse af, at der vil være en økonomisk gevinst ved at skifte bank eller realkreditinstitut.

En konkret regning

Udbredelsen af uafhængige finansielle rådgivere bliver bremset af, at forbrugere oplever det som en barriere at skulle betale en konkret regning for den uafhængige rådgivning til forskel fra i banken og andre finansinstitutioner.

“I banken betaler man også for rådgivning, men her er prisen indarbejdet i den samlede pris på det finansielle produkt. Vi så gerne, at prisen på rådgivningen er udskilt og synliggjort, så det fremgår tydeligt, at rådgivningen i banken ikke er gratis,” siger Morten Bruun Pedersen fra Forbrugerrådet Tænk.

I forbindelse med loven om finansielle rådgivere forsøgte Forbrugerrådet Tænk forgæves at få opdelt gebyrer i banker i gebyrer for henholdsvis selve produktet (for eksempel långivning) og rådgivningen, men dette ønske blev afvist.

At aspektet om betaling kan få folk til at tøve med at opsøge en uafhængig finansiell rådgiver bekræftes af John Halse Pedersen fra FinansHuset-Viborg:

”Hvad koster det? Det er noget af det første, som folk spørger om,” siger han.

En anden barriere for udbredelsen af uafhængige finansielle rådgivere er et forholdsvis ringe kendskab til dem blandt forbrugere.

“Vi håber at være med til at øge kendskabet med vores guide til uafhængige finansielle rådgivere, der giver et overblik over rådgiverne. Jeg tror også, at den lovpligtige tilladelse vil være med til at give branchen et løft, fordi det bliver mere trygt at benytte en rådgiver uden for finansinstitutionerne,” siger Morten Bruun Pedersen. ■

Rådgivernes status:

93 procent af rådgiverne opfatter deres rådgivning som uafhængig eller uvildig.

86 procent af rådgiverne modtager ikke provision eller andet vederlag for at formidle, henvise og/eller rådgive om bestemte finansielle virksomheder og bestemte produkter.

Rådgivernes fremgangsmåde:

70%

Cirka 70 procent holder mindst ét personligt møde med kunden. Mellem halvdelen og to tredjedele afslutter rådgivningen med en skriftlig opgørelse, et budget eller en kalkule.

To tredjedele præsenterer en beregning af kundens årlige besparelse som følge af rådgivningen.

Tre fjerdedele eller mere giver råd om henholdsvis omlægning af banklån, realkreditlån, opsparing og bankskift.

Rådgivernes pris:

Timeprisen svinger mellem 500 og 2.495 kroner.
Gennemsnit 1.230 kroner.

Prisen på et typisk økonomieftersyn svinger mellem 1.500 og 15.000 kroner.
Gennemsnit 6.300 kroner.

Rådgivernes uddannelse og baggrund:

Rådgiverne har typisk en økonomisk uddannelse, der svarer til - eller ofte er højere end - en bankrådgivers. Fire femtedele har baggrund i et pengeinstitut. Næsten tre fjerdedele har været bankrådgiver.

Rådgivningsvirksomhedernes størrelse:

I gennemsnit består hver rådgivningsvirksomhed af over

tre rådgivere, når ejeren regnes med.

Rådgivernes ydelser:

Tre fjerdedele vejleder om kreditaftaler, indlån og pensioner. Omkring halvdelen vejleder om forsikringer og investeringer.

Rådgivernes erfaring:

Cirka fire femtedele har drevet finansiell rådgivning i tre år eller mere.

Resultaterne er baseret på svarene fra de 28 rådgivere, der besluttede at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Spørgeskemaet blev udsendt til 39 rådgivere.

Finansielle rådgivere

Virksomhed	By	Hjemmeside	Besvaret Forbrugerrådet Tænk Penges undersøgelse	Markedsfører virksomheden sig selv som uafhængig/uvildig	Hvor mange år har virksomheden eksisteret	Antal ansatte inkl. ejeren	Antal rådgivere inkl. ejeren	Virksomhedens erhvervsretlige baggrund	Prisen for et typisk gennemsnitligt økonomierbudsyr. kr.	Prisen for én times rådgivning, kr.	Godkendt som finansiel rådgiver af Finanstilsynet
Aktiv Finans	Birkerød	www.aktivfinans.dk	Nej								Nej
Arvad Finanshus	Søborg , Hammel, Aarhus	www.arvad-finanshus.dk	Ja	Ja	6-10 år	12	10	Pengeinstitut	6.000	2.495	Ja
Bankboost	Fredericia	www.bankboost.dk	Nej								Ja
Bankcoach.dk	Give	www.bankcoach.dk	Ja	Ja	3-5 år	1	1	Realkreditinstitut, forsikringselskab via bank		813	Ja
Bankmæglerfirmaet Carlo Paulsen	Middelfart	www.bankmaeglerne.dk	Ja	Ja	Over 10 år	1	1	Pengeinstitut	5.000	500	Ja
Bankpartner	Varde	www.bankpartner.dk	Ja	Ja	Under 3 år	1	1	Pengeinstitut	1.500	750	Nej
BOFI	Nykøbing Falster	www.bofi.dk	Ja	Ja	Over 10 år	1	1	Pengeinstitut, realkreditinstitut	5.000	1.250	Ja
BoFinans	Roskilde , Egedal, Lyngby, Odense	www.bofinans.dk	Ja	Ja	6-10 år	10	7	Pengeinstitut	7.000-9.000	1.750	Ja
Confida	Dyssegård	www.confida.dk	Ja	Ja	Under 3 år	1	1	Pengeinstitut			Ja
Corredor	Frederiksberg	cc@corredor.dk ¹	Ja	Ja	Under 3 år	2	1	Pengeinstitut, ejendomsmægler		1.500	Ja
Dansk Finansvejledning	Holte	www.finansvejledning.dk	Nej								Nej
E.K Larsen Adviser	Vejle	www.larsen-adviser.dk	Nej								Nej
F10	Odense , Esbjerg, Sønderborg, Valby, Aarhus	www.f10.dk	Ja	Ja	6-10 år	25	24	Pengeinstitut, forsikringselskab, pensionselskab	3.000 for opstart ²	1.250	Nej ³
Finanshuset i Fredensborg	Fredensborg, Aarhus	www.finanshuset.dk	Ja	Ja	Over 10 år	10	7	Realkreditinstitut, investeringsselskab	9.000	2.250	Ja
FinansHuset-Viborg	Viborg	www.finanshuset-viborg.dk	Ja	Ja	3-5 år	1	1	Forsikringselskab, selvstændig købmand	7.500	1.000	Ja
Finansoptimering	Holte	www.finansoptimering.dk	Nej								Ja
FinansPlan	Hillerød	www.finansplan.dk	Ja	Nej	3-5 år	5	4	Pengeinstitut, realkreditinstitut, pensionselskab	8.500		Ja
FinansSparring	Børkop	www.finanssparring.dk	Nej								Ja
HCK Rådgivning	Roskilde	www.hckraadgivning.dk	Nej								Nej
JMN Finans	Silkeborg	www.jmnfinans.dk	Nej								Nej
Overskudsmenneske.dk	Solrød Strand	www.overskudsmenneske.dk	Ja	Ja	Over 10 år	1	1	Revisionsvirksomhed	2.000	1.000	Nej ⁴
PrimaLiva	Holbæk	www.primaliva.dk	Ja	Ja	3-5 år	1	1	Pengeinstitut, realkreditinstitut, ejendomsmægler	8.000		Nej ⁴
PØR - Privatøkonomisk Rådgivning	Hvidovre	www.privatøkonomiskraadgivning.dk	Ja	Ja	3-5 år	1	1	Pengeinstitut, frivillig gældsraadgivning	2.000	750	Nej ⁴
Realkreditkonsulenten	København	www.realkreditkonsulenten.dk	Ja	Nej	Under 3 år	3	2	Pengeinstitut			Ja
RealRåd	Roskilde , Birkerød, Nykøbing	www.realraad.dk	Ja	Ja	Over 10 år	14	9	Systemprogrammør finansielle systemer			Ja
Rådgivning Syd	Ribe	www.bankmaeglerne.dk	Ja	Ja	Over 10 år	2	1	Pengeinstitut		600-800	Ja
Rådgivning Syd Partner	Ribe	www.bankmaeglerne.dk	Ja	Ja	Over 10 år	1	1	Pengeinstitut	8.000-12.000		Ja
Rådgivningsvirksomheden Rosleff-Consult	Solrød Strand	www.rosleff-consult.dk	Ja	Ja	6-10 år	1	1	Konsulent og undersøgelsesleder i Finanstilsynet	5.000	500	Ja
Råd om Penge	Frederiksberg	www.raadompenge.dk	Ja	Ja	6-10 år	1	1	Ekstern Lektor CBS			Ja
Sandbæk Finans	Esbjerg	www.sfinans.dk	Ja	Ja	Under 3 år	1	1	Pengeinstitut	2.500 + optimeringstillæg	1.125	Ja
Status	København	www.status-kbh.dk	Nej								Ja
Svend Bille	Kr. Søby	www.svendbille.dk	Delvist besvaret			1	1	Pengeinstitut, ejendomsmæglervirksomhed			Nej
Uvildige.dk	Nørresundby , Herning, Vejle, Aarhus, Kbh.	www.uvildige.dk	Ja	Ja	6-10 år	9	7	Kapitalforvaltningsvirksomhed, ekstern lektor AAU	6.975 (hvis det er fast pris)	1.500	Ja
Uvildigraad.dk	Holte	www.uvildigraad.dk	Ja	Ja	3-5 år	2	2	Pengeinstitut, forsikringselskab, pensionselskab	15.000	1.875	Nej ⁵
Økonomi Eksperten	Århus	www.økonomiexperten.dk	Nej								Nej
Økonomihus.dk	Nykøbing Falster , København, Næstved	www.økonomihus.dk	Ja	Ja	3-5 år	2	2	Pengeinstitut, lektor på erhvervsskolerne	5.000-10.000	1.495	Ja
Økonomihuset Nordsjælland	Helsingør	www.ohns.dk	Ja	Ja	6-10 år	2	2	Pengeinstitut	4.000		Nej
Økonomisk Balance	Slagelse	www.økonomisk-balance.dk	Nej								Nej
Økonomisk Råd	København	www.økonomiskraad.dk	Ja	Ja	3-5 år	1	1	Pengeinstitut, realkreditinstitut	3.000		Ja

Noter: 1) Virksomheden Corredor har for tiden ingen hjemmeside. 2) Derefter aftales fast pris med kunden. 3) F10 oplyser, at virksomhederne har licens hos Finanstilsynet som investeringsrådgiver, pensionsmægler og forsikringsmægler. 4) Rådgiver kun om emner, der ikke kræver godkendelse fra Finanstilsynet.

5) Uvildigraad.dk oplyser, at virksomheden er godkendt som forsikringsformidler, og personalet er uddannet pensionsmæglere på Forsikringsakademiet. Virksomheden arbejder tæt sammen med andre godkendte uafhængige finansielle rådgivere.

FAKTA OM UNDERSØGELSEN

Forbrugerrådet Tænk Penges undersøgelse omfatter finansielle rådgivere, som er omfattet af loven om finansielle rådgivere og som er uafhængige eller ikke uafhængige. Der er tale om rådgivere, som ikke er specialiserede, og de vejleder - så vidt det kan vurderes ud fra deres præsentation af deres virksomhed - om finansielle produkter, for eksempel gæld, opsparing og pension.

Forbrugerrådet Tænk Penge har været i stand til at identificere 39 finansielle rådgivere. Alle fik tilsendt et spørgeskema i april 2016. 24 af rådgiverne har tilladelse fra Finanstilsynet. Resten af rådgiverne er fundet ved søgninger på internettet.

Formålet med skemaet har været at skabe et overblik over forhold, der har betydning for forbrugerne, og således udforme en guide, der kan hjælpe dem, når de står og skal vælge en finansiel rådgiver.

28 af de 39 finansielle rådgivere har svaret helt eller delvist på en række spørgsmål fra Forbrugerrådet Tænk Penge, som de fik tilsendt i april 2016. Desuden er skemaet baseret på tilgængelige oplysninger på rådgivernes hjemmeside. Der er typisk en forskel i detaljgraden af informationer i skemaet om henholdsvis de rådgivere, der har svaret, og de, der ikke har svaret.

Flere rådgivere har ikke fået tilladelse

Cirka en fjerdedel af de finansielle rådgivere på det danske marked har ikke Finanstilsynets tilladelse. Det kan være helt bevidst, og forbrugerne skal selv være opmærksomme på, om rådgiveren har tilladelse eller ej.

AF REGNER HANSEN

Ifølge en lov om finansielle rådgivere, som trådte i kraft 1. januar 2014, skal finansielle rådgivere søge om en tilladelse fra Finanstilsynet inden 1. januar 2015, hvis de yder rådgivning om finansielle produkter til forbrugere.

Men her næsten halvandet år efter fristens udløb har 10 ud af 39 finansielle rådgivere, som det er lykkedes Forbrugerrådet Tænk Penge at identificere, stadig ikke nogen tilladelse, og det kan skyldes forskellige og helt naturlige årsager.

De finansielle rådgivere uden tilladelse giver forskellige forklaringer til Forbrugerrådet Tænk Penge:

“Jeg har fravalgt tilladelsen. Jeg fokuserer primært på at hjælpe kunderne til at gennemskue prisstrukturer på finansmarkedet, for eksempel hvis de skal skifte bank eller skaffe boligfinansiering,” siger Morten Refsgaard, direktør i Bankpartner i Varde.

Han tilføjer, at han overlader rådgivningen om specifikke produkter til banker og andre etablerede institutioner.

“Jeg har trukket min ansøgning om tilladelse hos Finanstilsynet tilbage. Det årlige gebyr er for stort til, at det kan betale sig i forhold til min virksomheds størrelse. Jeg vil holde mig til pensionsanalyse og andre former for generel rådgivning om privatøkonomi,” siger Ulrik Rasmussen, som driver ØkonomiEksperten fra sit kontor i Aarhus.

Det årlige gebyr til Finanstilsynet er på

omkring 25.000 kroner. Hertil kommer udgiften til en lovpligtig ansvarsforsikring - et krav, som Ulrik Rasmussen i sig selv betegner som fornuftigt.

Dansk Finansvejledning, som heller ikke har tilladelse, ønsker ikke at medvirke i artiklen, oplyser Nicolai Platzer. Han er den ene af to partnere i dette finansielle rådgivningsfirma i Holte nord for København.

Projektleder hos Forbrugerrådet Tænk og ansvarlig for undersøgelsen af finansielle rådgivere Lars Baadsgaard siger, at der kan være flere grunde til, at rådgiverne ikke har tilladelsen fra Finanstilsynet.

“Vores undersøgelse siger ikke noget specifikt om, hvorvidt de finansielle rådgivere har undladt at få tilladelse,

fordi de driver en type rådgivning, der ikke kræver tilladelse, eller om det er, fordi de ikke ønsker besværet og udgiften forbundet med tilladelsen. Som forbruger er det en god ide selv at være opmærksom på, om rådgiveren har tilladelse, hvis du skal have individuel rådgivning om specifikke finansielle ydelser,” siger Lars Baadsgaard.

Overrasket over manglende tilladelser

I virkeligheden er det i alt 15 af de 39 finansielle

rådgivere, som ikke har en tilladelse. Men ud af de 15 svarer tre i forbindelse med testen, at de faktisk ikke rådgiver om finansielle produkter. Og to siger, at de er godkendt til den specifikke rådgivning, som de udfører.

Kontorchef i Finanstilsynet Ulla Brøns Petersen er overrasket over, at der findes et antal finansielle rådgivere, som stadig ikke har fået en tilladelse fra tilsynet. Hun siger, at Finanstilsynet spredte budskabet om kravet om tilladelse i annoncer og andre relevante steder, da loven trådte i kraft. Og senest har Finanstilsynet atter tjekket markedet hen over vinteren ved at udføre stikprøvekontroller.

“Vi vil meget gerne se på de navne, som Forbrugerrådet Tænk Penge har fundet, og tage fat i dem også,” siger Ulla Brøns Petersen.

Hun understreger, at det er vigtigt at sondre mellem rådgivere, som giver generelle råd om privatøkonomi, og finansielle rådgivere, som også anbefaler visse finansielle produkter frem for andre. Kun de sidstnævnte er omfattet af lovkravet.

Ulla Brøns Petersen siger, at Finanstilsynet holder et møde med alle finansielle rådgivere, der søger en tilladelse, og forklarer her om de forpligtelser, som rådgiveren skal leve op til. Mødet bliver fulgt op af inspektioner hos rådgiverne.

“Hvis tingene ikke er i orden, får de et påbud om at bringe dem i

orden. Noget af det, vi har fokus på, er deres eventuelle samarbejde med udbydere af finansielle produkter og deres markedsføring,” siger Ulla Brøns Petersen.

Lars Baadsgaard, der som projektleder i Forbrugerrådet Tænk står bag undersøgelsen af de finansielle rådgivere, vil råde forbrugere til at vælge finansielle rådgivere, der har tilladelse fra Finanstilsynet, hvis man altså skal have rådgivning, hvor der skal anbefales konkrete finansielle produkter frem for andre. ■

“Loven giver mere trygge rammer for forbrugeren.”

Troels Hauer Holmberg, seniorøkonom i Forbrugerrådet Tænk

Hvis det var en dårlig rådgivning

Hvis den finansielle rådgivers råd om finansielle produkter er mangelfuld eller direkte forkert, eller rådet ligefrem påfører forbrugeren et urimeligt økonomisk tab, er der mulighed for at klage.

AF REGNER HANSEN

Hvis du vil klage over rådgivningen fra en finansiell rådgiver, skal du henvende dig til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Som følge af et relativt nyt forbrugerklagesystem skal forbrugeren og rådgiveren først forsøge at finde en mindelig løsning. Det sker med bistand fra Center fra Klageløsning hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Kun hvis dette mislykkes, indledes der en sag ved Forbrugerklagenævnet. Konkurrence- og

Forbrugerstyrelsen fungerer som sekretariat for Forbrugerklagenævnet.

“Vi modtager af og til klager over finansielle rådgivere. Den typiske sag handler om, at forbrugeren føler at have betalt for en rådgivning, som var uden værdi,” oplyser Simon Nguyen, specialkonsulent i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Det er vigtigt i forbindelse med en klagesag, at forbrugeren har solid dokumentation for sin

version af hændelsesforløbet. Derfor gælder det om at gemme alle papirer.

“Loven giver mere trygge rammer for forbrugerne her,” konstaterer Troels Hauer Holmberg, seniorøkonom i Forbrugerrådet Tænk.

Hvis forbrugerens klage bliver afvist af Forbrugerklagenævnet, kan han overveje at hyre en advokat og anlægge et civilt søgsmål imod den finansielle rådgiver.

Forbrugerrådet Tænk håber, at der med tiden bliver en tilstrækkelig ‘volumen’ af finansielle rådgivere til, at der bliver dannet en brancheorganisation med tilhørende branchankenævne. I forvejen findes der pengeinstitutankenævne, realkreditankenævne og ankenævne for forsikring og pension.

“Branchankenævne er typisk en god ide på grund af deres sammensætning. Her er der brancherepræsentanter, forbrugerrepræsentanter og en dommer - det vil sige juridisk ekspertise,” siger Troels Hauer Holmberg. ■

Nylov om tilladelse og tilsyn

➔ **Finansielle rådgivere** er rådgivere, som kommer med personlige anbefalinger til forbrugere om finansielle produkter, nemlig kreditaftaler, indlån, forsikringer, pensioner og investeringsprodukter.

➔ **Finansielle rådgivere** skal have opnået tilladelse af Finanstilsynet, hvis de giver personlige råd og anbefaling af finansielle produkter.

➔ **Dette fremgår** alt sammen af en nylov om finansielle rådgivere, som med fuld virkning trådte i kraft 1. januar 2015.

➔ **Tilladelsen forudsætter**, at en række krav er opfyldt. Finansielle rådgivere skal leve op til en række krav: at de har tilstrækkelig uddannelse og erhvervs erfaring og tilstrækkelige kompetencer til at yde en ansvarlig rådgivning. De skal også

have en ansvarsforsikring eller en tilsvarende garanti, så der er penge til at betale forbrugerne erstatning for dårlig eller mangelfuld rådgivning, hvis dette skulle blive aktuelt.

➔ **Finanstilsynet** fører efter tilladelsen løbende tilsyn med rådgiverne. Desuden skal rådgiverne én gang årligt indsende en erklæring til Finanstilsynet om, at de fortsat opfylder be-

tingelserne, som lå til grund for tilladelsen.

➔ **Formålet med loven** er at sikre forbrugeren en rådgivning, der bygger på ”redelig forretnings-skik og god praksis”.

➔ **Finanstilsynet har oprettet** en offentlig tilgængelig liste over tilladte finansielle rådgivere.

Stadig relativt få, men mere erfarne finansielle rådgivere

Branchen for uafhængige finansielle rådgivere er langsomt ved at modne sig, men den må stadig betragtes som værende i entreprenørfasen. Antallet af rådgivere synes at være støt voksende, og i hvert fald står det klart, at rådgiverne er mere etablerede og erfarne.

AF REGNER HANSEN

For ti år siden - før finanskrisen i 2007 - havde Forbrugerrådet Tænk kendskab til ti uafhængige finansielle rådgivere. I 2010 lavede Forbrugerrådet Tænk Penge en undersøgelse, som viste, at antallet af uafhængige finansielle rådgivere var steget til 30. I 2013 satte Forbrugerrådet Tænk Penge antallet af uafhængige finansielle rådgivere til 51 på basis af søgningerne på internettet.

I den aktuelle undersøgelse har Forbrugerrådet Tænk været i stand til at identificere 39 uafhængige finansielle rådgivere, men det hører med til billedet, at fem af rådgiverne har mellem to og fire afdelinger. Så måske fortsætter branchen med at vokse med flere kontorer og rådgiver pr. virksomhed. Væksten antager blot nye former.

Der er andre tegn på, at der formentlig sker en konsolidering i branchen af uafhængige finansielle rådgivere: I undersøgelsen i 2016 er det 81 procent af rådgivningsvirksomhederne, som har eksisteret i over tre år. I 2013 var det 45 procent, der var så veletablerede. Desuden er antallet af medarbejdere, inklusive ejeren, i hver rådgivningsvirksomhed steget fra 2,3 personer til 4,1 personer fra 2013 til 2016. Og

over en tredjedel af rådgiverne melder om en kraftigt stigende omsætning i de seneste tre år. Næsten halvdelen af rådgiverne oplyser, at de har haft en stigende omsætning i de seneste tre år.

Meget lille andel af rådgivning

Samlet set har de uafhængige finansielle rådgivere fortsat ikke nogen væsentlig andel af markedet for rådgivning på trods af den omfattende kritik af banker og andre finansinstitutionernes rådgivning i forbindelse med finanskrisen, der er blevet udtrykt af Nationalbanken, Finanstilsynet, politikerne og af Forbrugerrådet Tænk.

“Når forbrugerne ønsker vejledning om privatøkonomi, er de stadig stærkt tilbøjelige til at henvende sig til rådgivere i banker, realkreditinstitutter, pensionselskaber, forsikringsselskaber og investeringsforeninger,” siger projektleder Lars Baadsgaard fra Forbrugerrådet Tænk.

Lars Baadsgaard er hovedmanden bag den nyeste undersøgelse af uafhængige finansielle rådgivere, og han har sideløbende lavet en undersøgelse af forbrugernes anvendelse af uafhængige finansielle rådgivere. I en stikprøve bestående af næsten 1.100 almindelige forbrugere oplyser kun mellem én og tre procent, målt på husstand, at de har fået uafhængig rådgivning om deres privatøkonomi inden for de seneste tre år.

Det er ikke muligt at fastsætte et præcist tal for andelen, fordi hver 20. adspurgte forbruger viste sig at have svært ved at skelne mellem en ægte uafhængig rådgiver og deres bankrådgiver. Dette til trods for, at det i spørgsmålet til dem blev beskrevet tydeligt, hvad der kendetegner en uafhængig finansiell rådgiver. ■

Uvildig eller bare uafhængig?

➔ **Uafhængige finansielle** rådgivere er finansielle rådgivere, som står uden for de etablerede finansielle institutioner - det vil sige banker, realkreditinstitutter, pensionselskaber og forsikringsselskaber.

➔ **En finansiell rådgiver** er kun uafhængig, hvis han ikke modtager provision eller andet vederlag fra virksomheder, der tilbyder eller formidler finansielle produkter. Rådgiveren må heller ikke have snævre forbindelser i øvrigt til disse finansvirksomheder. Ydermere må rådgiveren ikke udbyde egne, eller på andres vegne, finansielle produkter.

➔ **En finansiell rådgiver**, som ikke opfylder kravene til at være uafhængig, skal over for forbrugerne oplyse om detaljer om eventuel provision eller andet vederlag, som rådgiveren måtte modtage fra virksomheder, hvis produkter han vejleder om.

➔ **Alle finansielle rådgivere** skal have en forretningsgang for håndtering af interessekonflikter, som måtte være af betydning for forbrugerne. Denne forretningsgang skal være offentligt tilgængelig, for eksempel på hjemmesiden.

Kilde: Lov om finansielle rådgivere

”Rigtig svært at gennemskue lånetilbuddene”

Nikoline Bang Oturai skal låne penge til en ejerbolig sammen med sin kæreste. Hun erfarer, at det ikke er muligt - trods en kæmpe-mæssig indsats - at opnå det ønskede overblik over tilbuddene. Derfor søger hun hjælp hos en uafhængig finansiell rådgiver.

AF REGNER HANSEN FOTO THOMAS DAHL

Nikoline Oturai på 27 år mangler et år af sin universitetsuddannelse i miljøplanlægning på Roskilde Universitet. Også hendes kæreste, som studerer forretningsudvikling, er tæt på at tage kandidateksamen. Parret er i fuld gang med at se sig om efter en ejerbolig, da de samtidig forventer en højere indtægt, når de får job. Gerne en ejerbolig, der også er egnet til at stifte familie.

De har kig på ejerlejlighed i København-bydelen Valby. Lejligheden har en fornuftig størrelse og indretning, og den ligger højt - tæt på lys og langt fra trafikstøj. Pris cirka 2,8 millioner kroner.

“Det er rigtig svært at gennemskue lånetilbuddene fra bankerne. De pakker tilbuddene på en måde, så det er vanskeligt at sammenligne dem og få et reelt overblik,” siger Nikoline Oturai.

Hun og kæresten kontaktede et antal banker om deres behov, som er et realkreditlån på cirka 2,2 millioner kroner, da de selv råder

over resten takket være opsparing og lån fra familie. De udvalgte tre af bankerne foruden deres egen og har været til en række møder. Parret har ladet hver bank forstå, at de er i dialog med flere banker.

“Men hvordan spiller man kostbar som kunde, når man ikke forstår alle forhold ved lånetilbuddet,” siger hun.

Uafhængig rådgivning

Nikoline Oturai har derfor søgt bistand hos Kenneth Hansen fra rådgivningsvirksomheden Økonomisk Råd, der er uafhængig finansiell rådgiver. Han har fået overdraget papirer om parrets privatøkonomi, den eftertragtede bolig og bankernes lånetilbud.

“I har gjort det rigtige ved at shoppe rundt,”

siger Kenneth Hansen om parrets fremgangsmåde.

Kenneth Hansen forklarer, at det finansielle marked har udviklet sig sådan, at bankerne i dag er indgangsdør til realkreditlån. Bankerne er blevet til finansielle supermarkeder.

“Der er masse af gode rådgivere i banker, men de har en dobbelt opgave, fordi de også skal sælge netop deres banks produkter. Som kunde skal man forsøge at presse bankerne til kun at forholde sig til det produkt, man er interesseret i. Her er der tale om realkreditlån, og så skal man få dem til at oplyse specifikt om bidrags-satsen og andre gebyrer, så man er i stand til at sammenligne,” siger Kenneth Hansen.

Gebyrer kan for eksempel hedde lånesagsgebyr, ekspeditionsgebyr, prioriteringsgebyr, garantigebyr og kurtag. Bidrags-satsen er det særlige gebyr på realkreditlån, som er knyttet til vurderingen af risikoen ved at give lånet. Typisk er bidrags-satsen højere, jo mere lånet skal dække af boligens samlede værdi.

Sammenligningen af lån er også gjort svære af, at der findes en række blandingsprodukter mellem lån med henholdsvis fast og variabel rente og forskellige grader af afdragsfrihed.

“Køb af bolig er en af de største investeringer i livet. Det er et meget kompliceret område for forbrugeren. Jeg tilføjer altid en eller anden form for værdi for kunden, og ofte viser forløbet, at jeg også hjælper dem til et bedre økonomisk resultat i banken,” siger Kenneth Hansen.

Han tilbyder en gratis uforpligtende samtale, og hvis kunden ønsker at gå videre, koster det typisk 5.000 kroner, inklusive moms, for en sag som Nikoline Oturais. Han laver en finansieringsopstilling, skaffer lånetilbud og foretager en sammenligning, som også tager højde for detaljerne.

Hvis Nikoline Oturai og hendes kæreste kunne gøre forløbet om, ville de have hyret en uafhængig finansiell rådgiver til de økonomiske aspekter af boligkøbet samtidig med, at de

skaffede sig en uvildig boligadvokat til den juridiske side.

“Det ville have været rart at have en finansiell rådgiver på sin side tidligere i processen til at navigere én gennem bank-junglen,” siger Nikoline Oturai. ■

“Det er rigtig svært at gennemskue lånetilbuddene fra bankerne.”

Nikoline Oturai, studerende og førstegangskøber